

Monumentnummer*: 525173

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82939/164

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Pijnacker Pijnacker-Nootdorp Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Pijnacker

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Pijnacker C 10780

Omschrijving**

Inleiding

KERK, type kruisbasiliek, gebouwd in 1891-1892 naar een ontwerp van A.C. Bleijs in de op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl. Tot het complex behoort ook de aangebouwde pastorie van dezelfde architect. Meest opvallende kenmerk is de dwerggalerij in de absis.

N.B. Aan de noordelijke zijde van het schip, in de eerste travee, bevindt zich een kleine, moderne blokvormige aanbouw, die voor bescherming van ondergeschikt belang is.

Omschrijving

Op een kruisvormige plattegrond in grijs bakstenen kruisverband opgetrokken driebeukige kerk met ronde absis en een centrale, uitgebouwde klokkentoren. Boven het schip en de transeptarmen zadeldaken, boven de zijbeuken lessenaarsdaken. De absis heeft een meerzijdig schilddak, de toren een ingesnoerde naaldspits, de traptoren een koepeldak. Alle daken hebben leien in Maasdekking. In de kap kleine dakkapellen met driehoekige frontons. In het metselwerk onder de dakrand muize- en bloktanden. De steunberen hebben afdekplaten. Het meest voorkomende venster is het rondboograam met glas-in-lood en stenen afzaat. Verder zijn alle muuropeningen rondbogig.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De toren heeft vier geledingen, waarvan de bovenste rondom loopt en die daaronder tegen de kap leunt. De onderste geleding heeft in het portaal paneeldeuren onder een boogtrommel met een doopreliëf. Op de hardstenen stoep rusten vier hardstenen zuilen met dobbelsteenkapitelen, waarop archivoltten rusten. Boven het portaal een driepas met rond raam. Het onderste segment wordt omlijst door lisenen en een rondboogfries. De tweede geleding heeft twee rondboogvensters in spaarvelden. De derde geleding heeft twee lichtsleuven in spaarvelden onder een rondboogfries met daarboven een galerij met vier zuiltjes en twee lichtopeningen. De vierde geleding heeft galmgaten in spaarvelden met een rondboogfries en een wijzerplaat. Links tegen de toren aangebouwd is een zijkapel met een rondboogvenster. Aan de rechterkant bevindt zich een zijkapel met een dubbele deur onder een half rond bovenlicht en hardstenen zuilen.

De vijf traveeën brede zijgevels hebben in de lichtbeuk en in de zijbeuk per travee één rondboograam, in de lichtbeuk geflankeerd door blinde vensters. Op de begane grond zijn de traveeën door getrapte steunberen geled. De noordelijke zijgevel heeft in de oksel naar het transept een aankapping. De dwarsmuren van het transept hebben twee rondboogramen. De tussenliggende muren hebben een toegangsdeur en twee hoge rondboogramen tussen een gedeeltelijk blind driepasraam in de top en drie rondboogvensters onder. Direct onder het rondboogfries nog een kleiner rondboograam. Het koor heeft twee rondboogramen. In de absis bevinden zich vijf hoge en vijf kleine ramen. De absis is geled door lisenen en rondboogfriezen en heeft een dwerggalerij. In de noordelijke oksel tussen absis en transept bevindt zich een kleine uitbouw onder lessenaarsdak met in beide gevels een klein rondboograam. De ruimte van de andere oksel wordt ingenomen door de sacristie, die met de pastorie is verbonden.

INTERIEUR. De wanden van de kerk zijn overgesausd en de meeste decoratie is verdwenen. De kapitelen zijn net als buiten dobbelsteenkapitelen. In de transepten, koor, de zijbeuken en onder het balkon kruisribgewelven. Het schip heeft een open beschilderde dakstoel, de constructie van trekbalken en korbelen, op zwartstenen, door consoles gedragen, halfzuilen. De traveeën hebben boven de scheiboog een pseudotriforium annex lichtbeuk van een rond raam tussen twee rondbogen. Aan weerszijden cassetten. De vloer is van granito met ingelegd mozaïek. In het koor rondboogspaarvelden met kolossale zwartstenen zuilen, kerkramen en rondboogfriezen met deelzuiltjes. In de absis drie glas-in-loodramen. Onder het balkon rondbogen op zwart stenen zuilen. De houten biechtstoelen hebben rondboogmotieven en paneeldeuren. Het klankbord van de houten preekstoel ontbreekt. Het hoogaltaar is nog aanwezig. Orgel in 1899 gebouwd door P.J. Adema en Zonen.

Waardering

De kerk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde en de stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de bijzondere en representatieve uitdrukking van een geestelijke stroming;
- de kwaliteit van het evenwichtige ontwerp, de in de kerkbouw minder vaak voorkomende op het Rijnland geïnspireerde neoromaanse stijl en als voorbeeld van een neoromaanse kerk in het oeuvre van A.C. Bleijs;
- vanwege de beeldbepalende ligging in het centrum van Pijnacker.

De kerk is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument